

VENDIM
Nr. 54, datë 20.7.2015

NË EMËR TË REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË

Gjykata Kushtetuese e Republikës së Shqipërisë, e përbërë nga:

Bashkim Dedja	kryetar i Gjykatës Kushtetuese
Vladimir Kristo	anëtar i “ “
Sokol Berberi	anëtar i “ “
Vitore Tusha	anëtare e “ “
Altina Xhoxhaj	anëtare e “ “
Fatmir Hoxha	anëtar i “ “
Besnik Imeraj	anëtar i “ “
Fatos Lulo	anëtar i “ “

me sekretare Edmira Babaj, në datën 28.05.2015 mori në shqyrtim në seancë plenare, mbi bazë dokumentesh, çështjen me nr. 26 Akti, që i përket:

KËRKUES: Astrit Duraku

SUBJEKT I INTERESUAR: Shoqëria “Ndërtuesi 10” sh.p.k.

OBJEKTI: Shfuqizimi si i papajtueshëm me Kushtetutën i vendimit nr. 00-2014-3595, datë 12.12.2014 të Gjykatës së Lartë.

BAZA LIGJORE: Nenet 41, 42, 131/f, 134/1/g dhe 142 të Kushtetutës së Republikës së Shqipërisë, nenet 6/1 dhe 13 të Konventës Evropiane për të Drejtat e Njeriut, si dhe nenet 28, 29 dhe 30 të ligjit nr. 8577, datë 10.02.2000 “Për organizimin dhe funksionimin e Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Shqipërisë”.

GJYKATA KUSHTETUESE,

pasi dëgjoji relatorin e çështjes Fatos Lulo, mori në shqyrtim pretendimet me shkrim të kërkuarit, që është shprehur për pranimin e kërkesës, prapësimet me shkrim të subjektit të interesuar, që ka kërkuar rrëzimin e kërkesës, dhe diskutoi çështjen në tërësi,

VËREN:

I

1. Kërkuari Astrit Duraku, në cilësinë e njërit prej trashëgimtarëve ligjorë të S.D. dhe bashkëpronar i pasurisë së paluajtshme truall 227 m², me numër regjistri hipotekor 648, datë 30.09.1960, ka lidhur me subjektin e interesuar shoqëria “Ndërtuesi 10” sh.p.k. kontratën e sipërmarrjes me nr. 2445 rep. dhe nr. 196 kol., datë 25.04.2002, si dhe ka nënshkruar dy deklarata noteriale (datë 24.04.2002 dhe 25.04.2002). Në bazë të këtyre akteve palët kanë rënë dakord që subjekti i interesuar të ndërtojë një pallat 8 deri në 10 kate përkundrejt përfutimit nga kërkuari të përqindjeve të caktuara të sipërfaqes ndërtimore të pallatit. Duke qenë se kërkuari ka pretenduar se sipërfaqet takuese nuk i janë dorëzuar në kohë, ai i është drejtuar gjykatës për përmbushjen e detyrimeve nga subjekti i interesuar sipas këtyre akteve, si dhe për pagesën e vlerës së qirasë së banesës për moszbatimin e afatit të ndërtimit.

2. Gjykata e Rrethit Gjyqësor Tiranë, me vendimin nr. 769, datë 16.02.2005, ka vendosur: “Pranimin pjesërisht të padisë. Detyrimin e palës së paditur “Ndërtuesi 10” sh.p.k. që për efekt të deklaratës noteriale nr. 2015 rep. dhe 372 kol, datë 24.04.2002 t’i japë paditësit Astrit Duraku sipërfaqe apartamenti banimi 67 m², sipërfaqe dyqani 28.35 m² dhe sipërfaqe garazhi 30.09 m². Pushimin e gjykimit të padisë për pjesën tjetër të saj. Ligjërimin e masës së padisë për pjesën tjetër të

saj”.

3. Gjykata e Apelit Tiranë, me vendimin nr. 474, datë 26.04.2006, ka vendosur: “Lënien në fuqi të vendimit nr. 769, datë 16.02.2005 të Gjykatës së Rrethit Gjyqësor Tiranë”.

4. Kolegji Civil i Gjykatës së Lartë, me vendimin nr. 337, datë 21.03.2007, ka vendosur prishjen e vendimeve të mësipërme gjyqësore dhe dërgimin e çështjes për rishqyrtim në gjykatën e shkallës së parë, me një tjetër trup gjykues.

5. Gjykata e Rrethit Gjyqësor Tiranë, me vendimin nr. 4365, datë 25.05.2011 ka vendosur: “Pranimin e pjesëshëm të padisë. Detyrimin e palës së paditur [...] t’i dorëzojë paditësit [...] apartament banimi [...] sipërfaqe ndërtimore për banim [...], sipas mundësive që verifikohen në momentin e ekzekutimit të vendimit ose kundërvlerën e saj sipas çmimit të përcaktuar [...] dyqanin nr. 2 me sipërfaqe 55 m². Ligjërimin e masës së padisë për pjesën e pranuar të objektit. Rrëzimin e padisë për pjesën tjetër të kërkimeve”.

6. Gjykata e Apelit Tiranë, me vendimin nr. 240, datë 01.02.2012, ka vendosur “Lënien në fuqi të vendimit nr. 4365, datë 25.05.2011 të Gjykatës së Rrethit Gjyqësor Tiranë”.

7. Kolegji Civil i Gjykatës së Lartë, me vendimin nr. 00-2014-3595, datë 12.12.2014, ka vendosur mospranimin e rekursit të paraqitur nga kërkuuesi kundër vendimeve nr. 240, datë 01.02.2012 të Gjykatës së Apelit Tiranë dhe nr. 4365, datë 25.05.2011 të Gjykatës së Rrethit Gjyqësor Tiranë.

II

8. **Kërkuuesi** i është drejtuar Gjykatës Kushtetuese duke pretenduar cenimin e së drejtës për një proces të rregullt ligjor gjatë procesit gjyqësor të zhvilluar në Gjykatën e Lartë në këto drejtime:

8.1 Është cenuar *parimi i paanshmërisë*, pasi njëri prej gjyqtarëve në përbërje të Kolegjit Civil të Gjykatës së Lartë ka marrë pjesë edhe në trupin gjykues që ka gjykuar çështjen në Gjykatën e Apelit Tiranë.

8.2 Është cenuar standardi *i arsytimit* të vendimit gjyqësor, pasi në vendimin e Kolegjit Civil nuk janë pasqyruar shkaqet e ngritura në rekurs.

8.3 Është cenuar *e drejta për t’iu drejtuar* gjykatës dhe për të marrë zgjidhje ligjore për pretendimet e ngritura para saj.

9. **Subjekti i interesuar** në pretendimet me shkrim para Gjykatës ka kërkuar rrëzimin e kërkesës bazuar në këto argumente:

9.1 Fakti që gjyqtari A.B. ka marrë pjesë në trupin gjykues që ka gjykuar çështjen në Gjykatën e Apelit Tiranë dhe njëherazi në Gjykatën e Lartë (GJL) nuk mund të shërbejë si shkak për shfuqizimin e vendimit të GJL-së, pasi në gjykimin në apel ky gjyqtar ka votuar pro kërkimeve të kërkuessit, ndërsa gjykimi në dhomë këshillimi kufizohet vetëm në vlerësimin nëse çështjet e ngritura në rekurs plotësojnë ose jo kriteret e parashikuara nga neni 472 i KPC-së.

9.2 Vendimi i Kolegjit Civil të Gjykatës së Lartë ka pasqyruar në mënyrë të plotë e të detajuar pretendimet e palëve ndërgjyqëse dhe është rrjedhim i një gjykimi brenda kufijve ligjorë të shqyrtimit të çështjes në dhomën e këshillimit.

9.3 Gjithashtu, pretendimi për cenim të së drejtës për t’iu drejtuar gjykatës është i pabazuar, pasi kërkuuesi ka marrë përgjigje përfundimtare dhe të arsyetuar nga gjykatat për të gjitha kërkesat e parashtruara para tyre.

III

Vlerësimi i Gjykatës Kushtetuese

A. Për legjitimitimin e kërkuessit

10. Gjykata vlerëson se kërkuuesi legjitimohet *ratione personae*, në kuptim të neneve 131/f dhe

134/1/g të Kushtetutës, dhe *ratione temporis*, pasi kërkesa është paraqitur në Gjykatën Kushtetuese brenda afatit të parashikuar nga ligji. Në kuptim të nenit 30 të ligjit nr. 8577, datë 10.2.2000 “Për organizimin dhe funksionimin e Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Shqipërisë”, individit, pasi të ketë shteruar të gjitha mjetet juridike për mbrojtjen e të drejtave të tij, mund ta paraqesë kërkesën në Gjykatën Kushtetuese brenda 2 vjetëve nga data e njoftimit të vendimit të fundit të organit përkatës shtetëror. Në rastin në shqyrtim Gjykata konstaton se vendimi më i fundit në kohë është vendimi nr. 00-2014-3595, datë 12.12.2014 i Kolegjit Civil të Gjykatës së Lartë.

11. Në lidhje me legjitimitimin *ratione materiae*, Gjykata rithekson se kontrolli kushtetues ndaj vendimeve gjyqësore është i kufizuar vetëm në funksion të mbrojtjes së të drejtave kushtetuese për një proces të rregullt ligjor (*shih vendimet nr. 22, datë 22.07.2009; nr. 31, datë 05.07.2011 të Gjykatës Kushtetuese*). Ajo ndërhyr në ato raste kur, përmes veprimeve të tyre, gjykatat e zakonshme cenojnë të drejtat kushtetuese për një proces të rregullt ligjor. Në këto raste, Gjykata nuk bën rivlerësimin e fakteve dhe të rrethanave, por një vlerësim të natyrës kushtetuese, të dallueshëm nga ai i gjykatave të juridiksionit të zakonshëm. Gjykata e analizon ligjin, faktin dhe rrethanën përkatëse në atë dimension që ka ndikim mbi të drejtat dhe liritë e parashikuara nga nenet 42 dhe 131, shkronja “P”, të Kushtetutës, gjë e cila përbën juridiksionin e saj kushtetues. Detyra e Gjykatës nuk është zgjidhja e një mosmarrëveshjeje juridike për çështje fakti, por identifikimi i fakteve të natyrës kushtetuese, të cilat shërbejnë për realizimin e kompetencave të saj dhe përbëjnë elementin thelbësor në përcaktimin e autoritetit të një gjykimi kushtetues (*shih vendimet nr. 14, datë 03.06.2009; nr. 16, datë 19.04.2013 të Gjykatës Kushtetuese*).

12. Bazuar në standardet e mësipërme Gjykata vëren se argumentet e kërkuarit në mbështetje të pretendimeve për parregullsi të gjykimit në Gjykatën e Lartë lidhen me respektimin e parimit të paanshmërisë, standardin kushtetues të arsyetimit të vendimit gjyqësor dhe të drejtën e aksesit në gjykim. Në këto kushte, nisur nga natyra *prima facie* e këtyre pretendimeve, Gjykata çmon se vlerësimi i tyre përfshihet në juridiksionin kushtetues.

B. Për cenimin e parimit të paanshmërisë

13. Kërkuari ka pretenduar se gjatë gjykimit të çështjes në Gjykatën e Lartë është cenuar parimi i paanshmërisë, pasi njëri prej gjyqtarëve në përbërje të Kolegjit Civil të Gjykatës së Lartë ka marrë pjesë edhe në trupin gjykues që ka gjykuar çështjen në Gjykatën e Apelit Tiranë.

14. Gjykata ka theksuar në jurisprndencën e saj se gjykimi nga një gjykatë e paanshme është një nga elementet e procesit të rregullt ligjor, sanksionuar nga neni 42 i Kushtetutës dhe neni 6 i KEDNJ-së.

15. Në këtë kuadër, Gjykata ka theksuar se parimi i paanshmërisë ka në vetvete elementin e vet subjektiv, i cili lidhet ngushtë me bindjen e brendshme që krijon gjyqtari për zgjidhjen e çështjes në gjykim, si dhe elementin objektiv, me të cilin kuptohet dhënia e garancive të nevojshme për gjykim të paanshëm nga vetë gjykata përmes mënjanimit prej saj të çdo dyshimi të përligjur në këtë drejtim. Ndër të tjera, gjykata duhet të jetë e kujdesshme dhe të marrë parasysh veçanërisht problemin e përbërjes së trupit gjykues, në mënyrë që të mënjanohej nga gjykimi i çështjes gjyqtarët që nuk kanë garancitë e kërkuara për paanshmëri në kuptimin objektiv. Në shtetin e së drejtës kjo kërkesë merr rëndësi të veçantë në funksion të besimit në dhënien e drejtësisë që duhet të krijojnë në çdo rast në shoqërinë demokratike jo vetëm palët në gjykim, por çdo qytetar i thjeshtë (*shih vendimin nr. 12, datë 13.04.2007 të Gjykatës Kushtetuese*).

16. Jurisprndenca e Gjykatës ka evidentuar se parimi i paanshmërisë në gjykim, në këndvështrim të përbërjes së trupit gjykues, duhet të respektohet në çdo shkallë të gjykimit, duke mos përfshir as shqyrtimin e çështjes në dhomën e këshillimit të Gjykatës së Lartë. Gjykata ka theksuar se “...thjesht dhe vetëm pjesëmarrja e një apo më shumë gjyqtarëve në një procedim të mëparshëm, pavarësisht nga ndikimi i prezencës dhe i mendimit të tyre në të gjithë trupin gjykues, është një arsye e mjaftueshme dhe njëkohësisht një garanci më pak për kërkuarin, tek i cili është krijuar dyshimi i

bazuar se gjykata nuk ka qenë e paanshme në shqyrtimin e kësaj çështjeje. Dyshimi i mundshëm për paanësinë e gjyqtarit mund të ngrihet në hipotezën se gjyqtari është shprehur në një procedim tjetër me një vlerësim që ka të bëjë me përmbajtjen e të njëjtit fakt në lidhje me të njëjtin subjekt” (*shih vendimet nr. 7, datë 07.03.2011; nr. 21, datë 29.04.2010; nr. 48, datë 30.07.1999 të Gjykatës Kushtetuese*). Për këtë qëllim dhe në funksion të këtij parimi të rëndësishëm kushtetues parashikohen edhe dispozita të veçanta ligjore. Kështu, në nenin 72 të KPC-së, ku parashikohen rastet për heqjen dorë të gjyqtarit, theksohet shprehimisht se “gjyqtari është i detyruar të heqë dorë nga gjykimi i një çështjeje konkrete kur [...] ka marrë pjesë në gjykimin e çështjes në një shkallë tjetër të procesit”.

17. Gjkata vlerëson se edhe në rastin në shqyrtim paanshmëria duhet të vlerësohet në aspektin subjektiv dhe në atë objektiv. Për sa i takon paanshmërisë personale (*subjektive*) të gjyqtarit A.B., pra bindjes së brendshme të tij për mënyrën e zgjidhjes së çështjes konkrete, nuk rezulton që kërkuksi të ketë paraqitur ndonjë provë për të vërtetuar këtë pretendim, ndaj ajo prezumohet. Për sa i përket paanshmërisë objektive, duhet shqyrtuar nëse dyshimi i ngritur nga kërkuksi është i provueshëm dhe ky përfundim varet nga rrethanat e çështjes konkrete.

18. Gjkata vëren se në rastin konkret kërkuksi e mbështet pretendimin për paanshmërinë e gjyqtarit të Gjykatës së Lartë në faktin se ai ka marrë pjesë në gjykimin e çështjes në një shkallë tjetër të procesit. Konkretisht, siç konstatohet nga vendimet gjyqësore bashkëlidhur kërkesës, rezulton se gjyqtari A.B. ka qenë në përbërje të trupit gjykues i cili ka shqyrtuar çështjen në themel në Gjykatën e Apelit Tiranë (*vendimi nr. 240, datë 01.02.2012*) dhe në përbërje të Kolegjit Civil të Gjykatës së Lartë që ka vendosur mospranimin e rekursit të paraqitur nga kërkuksi kundër këtij vendimi.

19. Gjkata është shprehur edhe herë të tjera se është e papranueshme që një gjyqtar që ka marrë pjesë në dhënien e një vendimi në një shkallë të mëparshme të gjykimit të jetë sërish në përbërje të Kolegjit të Gjykatës së Lartë që do të shqyrtojë e vlerësojë shkaqet e rekursit që janë kundër këtij vendimi (*shih vendimin nr. 12, datë 13.04.2007 të Gjykatës Kushtetuese*). Shqyrtimi i çështjes nga Kolegji Civil i Gjykatës së Lartë në dhomën e këshillimit është pjesë e rëndësishme e procesit gjyqësor në tërësi dhe si e tillë, duhet të respektojë parimet themelore të procesit të rregullt ligjor në kuptimin kushtetues.

20. Mbi këtë bazë, Gjkata vëren se pjesëmarrja e gjyqtarit A.B. duhej të ishte mënjeluar nga përbërja e Kolegjit Civil të mbledhur për shqyrtimin e rekursit të kërkuksit. Vetë kërkuksi nuk e ka pasur mundësinë që të kërkonte përjashtimin e gjyqtarit nga trupi gjykues në këtë fazë të shqyrtimit të çështjes në Gjykatën e Lartë, pasi ai nuk ka qenë i pranishëm.

21. Për sa më sipër, Gjkata çmon se pretendimi i kërkuksit për cenimin e parimit të paanshmërisë është i bazuar dhe si i tillë duhet pranuar.

C. Për pretendimet e tjera të paraqitura nga kërkuksi

22. Në lidhje me pretendimet e tjera të paraqitura në kërkesë, më konkretisht për cenimin e standardit kushtetues të arsyetimit të vendimit gjyqësor dhe të së drejtës së aksesit në gjykatë për arsye se Gjkata e Lartë nuk është shprehur lidhur me problemet juridike të ngritura në rekurs, si dhe nuk ka paraqitur në vendim shkaqet e rekursit, Gjkata vlerëson se përderisa ka konstatuar më sipër se procesi i zhvilluar në Gjykatën e Lartë ka qenë jokushtetues, për shkak të cenimit të parimit të paanshmërisë, ajo nuk ndalet në vlerësimin e këtyre pretendimeve.

23. Si përfundim, Gjkata vlerëson se në rastin konkret është cenuar parimi i gjykimit nga një gjykatë e paanshme, si element i së drejtës për një proces të rregullt ligjor, në kuptim të nenit 42 të Kushtetutës, si rrjedhim kërkesa duhet pranuar.

PËR KËTO ARSYE,

Gjkata Kushtetuese e Republikës së Shqipërisë, në mbështetje të neneve 131/f dhe 134/1/g të Kushtetutës, si dhe të neneve 72, 77 e vijues të ligjit nr. 8577, datë 10.02.2000 “Për organizimin dhe

funksionimin e Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Shqipërisë”, njëzëri,
VENDOSI:

- Pranimin e kërkesës.
- Shfuqizimin e vendimit nr. 00-2014-3595, datë 12.12.2014 të Kolegjit Civil të Gjykatës së Lartë.
- Dërgimin e çështjes për rishqyrtim në Gjykatën e Lartë.

Ky vendim është përfundimtar, i formës së prerë dhe hyn në fuqi ditën e botimit në Fletoren Zyrtare.

Anëtarë: Bashkim Dedja (kryetar), Sokol Berberi, Vladimir Kristo, Fatmir Hoxha, Altina Xhoxhaj, Vitore Tusha, Fatos Lulo, Besnik Imeraj